

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัด
ระยอง*

FACTORS INFLUENCING TRAVEL DECISION IN THE PROVINCE OF RAYONG'S KHAO LAEM
YA-MU KO SAMET NATIONAL PARK

ทิพย์รุ่ง เพิ่มพูนศรีศิลป์ และ สโรชนี ศิริวัฒนา

Tiprung Permpunsrisin and Srochinee Siriwattana

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

Email: Srochinee.si@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเพื่อการพักผ่อน การหาความรู้ การทำธุรกิจ เป็นการเดินทางเป็นการชั่วคราว อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง เป็นอุทยานแห่งชาติประเภทชายฝั่งผสมหมู่เกาะในทะเล ซึ่งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติได้แก่ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการและอำนวยความสะดวก การให้บริการไม่มีความเป็นกันเอง การจัดลานกางเต็นท์ยังไม่เป็นระบบ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยบุคคล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที และค่าทดสอบเอฟ

ผลการวิจัยแสดงว่า 1) นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสถานที่ท่องเที่ยว และด้านการคมนาคม ตามลำดับ ส่วนด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง และ 2) นักท่องเที่ยวที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนสถานภาพสมรสรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และที่อยู่อาศัย ไม่แตกต่างกัน

* Received June 30, 2023; Revised July 20, 2023; Accepted August 29, 2023

คำสำคัญ: การตัดสินใจท่องเที่ยว; อุทยานแห่งชาติ; เขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด

ABSTRACT

Tourism is travel for relaxation, knowledge acquisition, business, and temporary travel. A coastal national park with inland islands is called Khao Laem Ya-Mu Ko Samet National Park in the province of Rayong. The management is unwelcoming, there is not enough staff to provide services and conveniences, and the tent area is not organized in a systematic way, all of which have an impact on tourism to the national park. The objectives of this study are to: 1) examine the variables that influence travelers' choices to visit Rayong Province's Khao Laem Ya-Mu Ko Samet National Park, and 2) contrast viewpoints on the elements that influence the choice to visit Khao Laem Ya National Park. - Koh Samet, Rayong Province ranked according to specific criteria

A questionnaire was employed by the researcher to gather information from 400 Thai tourists who visited the Khao Laem Ya-Mu Ko Samet National Park in the province of Rayong. The research employed frequency, percentage, mean, and deviation statistics. The T-test value, standard deviation, and F-test value.

The research results showed that 1) Tourists perceived factors influencing their decision to visit Khao Laem Ya-Mu Ko Samet National Park Rayong Province as a whole as being at a high level. When considering each aspect, it was discovered that it affected decision making at a high level in 4 aspects, namely the goals of tourism, safety, tourist attractions, and transportation, respectively. for gathering data from many sources It has a moderate impact on the decision to travel, and 2) travelers of different sexes, ages, educational backgrounds, and jobs have differing views on the variables that influence this choice. However, there were no differences in thoughts regarding marital status, average monthly income, or place of residence.

Keywords; Travel Decisions; National Park; Khao Laem Ya-Mu Ko Samet

บทนำ

การท่องเที่ยวจัดเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ภายในประเทศไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผสมผสานอยู่ในวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์และความเจริญของประเทศ สิ่งเหล่านั้น

นับเป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวจนเกิดความประทับใจ ในขณะเดียวกันการเจริญเติบโต และการขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยปราศจากการวางแผนการควบคุม และการจัดการที่ดี รวมทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อสถานที่ท่องเที่ยวทั้งด้านเชิง บวกและเชิงลบมากบ้างน้อยบ้าง ไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่มีการวางแผนและการจัดการที่ดีโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรับรองของพื้นที่ ก่อให้เกิดการ พัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงแนวคิดที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการที่จะพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศกับความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการใช้งานในอนาคต และมุ่งเน้น ความสำคัญ การควบคุมคุณภาพของสถานที่ท่องเที่ยว การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว การเอาใจใส่ดูแลจำนวนนักท่องเที่ยว และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมทั้งดูแลคุณภาพของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ก็จะสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวคิดไปสู่ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

ทั้งนี้ การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นการท่องเที่ยวชนิดที่เก่าแก่และเป็นการท่องเที่ยวที่ ใหญ่และได้รับความนิยมมากที่สุด เพราะมีบรรยากาศผ่อนคลายและมีอากาศอบอุ่น มีความสวยงามและมี กิจกรรมหลากหลายทำให้จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้รับความนิยมตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับรายงานของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก ระบุว่า การท่องเที่ยวทางทะเล ของประเทศไทยได้รับรางวัลชายหาดที่ดีที่สุดในโลกของเอเชียในปี พ.ศ. 2558 จาก World Travel Awards

จังหวัดระยอง เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอุทยานแห่งชาติและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางนิเวศที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ตั้งอยู่บนพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย จังหวัดระยองมีพื้นที่ใหญ่เป็น อันดับที่ 45 ของจังหวัดทั้งหมดในประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร 179 กิโลเมตร มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตร โดยแบ่งการปกครองเป็น 6 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอ ปลวกแดง อำเภอวังจันทร์ กิ่งอำเภอเขาชะเมา และกิ่งอำเภอนิคม ทั้งนี้อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า- หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง เป็นอุทยานแห่งชาติประเภทชายฝั่งผสมหมู่เกาะในทะเล ได้รับการประกาศเป็น อุทยานแห่งชาติวันที่ 1 ตุลาคม 2524 มีเนื้อที่ประมาณ 131 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นน้ำประมาณ 123 ตาราง กิโลเมตร ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยในท้องที่อำเภอแกลง และอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ครอบคลุมพื้นที่บนฝั่งและในท้องทะเล ตลอดจนเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะเสม็ด เกาะจันทร์ เกาะทะลุ เกาะกูด เกาะมะขาม และเกาะปลายดิน เขาแหลมหญ้าและชายทะเลด้านทิศตะวันตกของเขาลแหลมหญ้า สถานที่ที่เด่น ที่สุดเป็นที่รู้จักกันดี คือ เกาะเสม็ดหรือเกาะแก้วพิสดาร ในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ความงดงามตาม ธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศว่ามีทิวทัศน์ สวยงาม เหมาะสำหรับการพักผ่อน

ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการมาท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะทางเจ้าหน้าที่ทางอุทยานแห่งชาติที่ให้บริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งนักท่องเที่ยว ได้รับการอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ และการให้บริการไม่มีความเป็นกันเอง ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวเกิด ความไม่พอใจและไม่มีความประทับใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวลดน้อยลง จึงได้รับการ

ปรับปรุง และพัฒนา ขณะเดียวกันยังมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดลานทางเดินที่ให้นักท่องเที่ยวซึ่งควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นเช่นกัน จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการบริหาร จัดการ กำหนดกลยุทธ์ เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งการตลาด เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว และกำหนดนโยบายการท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยองครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จำนวน 400 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการคำนวณใช้สูตรของ ยามาเน่ นั้นได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental random sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการโดยไม่มีหลักเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ ในที่นี้หมายถึงนักท่องเที่ยว

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และที่อยู่อาศัย
2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ด้านความปลอดภัย และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม แบ่งลักษณะข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านสถานที่

ท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ด้านความปลอดภัย และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นลักษณะปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้ผ่านการตรวจสอบโดยการนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม นิยามศัพท์เฉพาะ และจุดประสงค์ (Item-Objective of Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม เท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลการหาคุณภาพ พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ตามเกณฑ์ที่กล่าว สุวิมล ติรภานันท์ ว่าข้อคำถามควรมีค่า IOC เข้าใกล้ 1 หากต่ำกว่า 0.5 ควรปรับปรุง จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (Try Out) จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค ผลการวิเคราะห์ได้ค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.812 ซึ่งถือว่ามีความสามารถนำไปใช้ได้ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ ซึ่งระบุว่าค่าความเชื่อมั่นไม่ควรต่ำกว่า 0.70

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1.1 หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

1.2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามโดยแทนความหมายของคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ค่า t-test (Independent t-test) ใช้วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้นในขั้นแรกจะทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ Levene's test ซึ่งหากผลการทดสอบพบว่า ค่าความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน (ค่า Sig. มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.05) ก็จะใช้ค่า Equal Variances Assumed แต่หากผลการทดสอบพบว่าความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน (ค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05) ก็จะใช้ค่า Equal Variances not Assumed

2.2 ใช้สถิติวิเคราะห์ F-test (Independent sample F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA (One-way Analysis of Variance) หรือ Brown Forsyth ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม และถ้าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป เพื่อดูว่ามีคู่ใดที่แตกต่างกันโดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) หรือ Dennett's T3

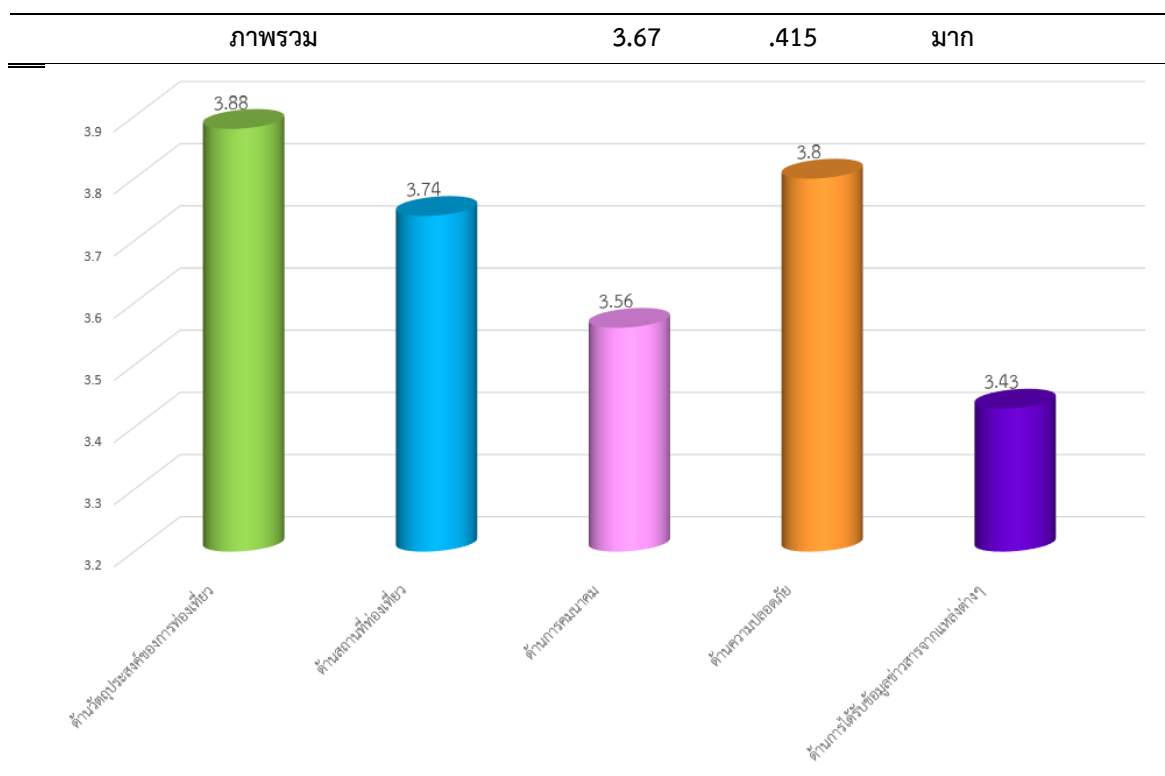
สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = .415) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ดังนี้ ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = .484) ด้านความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = .568) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = .447) และด้านการคมนาคม ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = .613) ตามลำดับ

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = .619) ดังแสดงในตารางที่ 1 และภาพที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว	3.88	.484	มาก	1
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	3.74	.447	มาก	3
ด้านการคมนาคม	3.56	.613	มาก	4
ด้านความปลอดภัย	3.80	.568	มาก	2
ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ	3.43	.619	ปานกลาง	5

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลม
หญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ปรากฏผลดังนี้ **ดังแสดงในตารางที่ 1**

2.1 นักท่องเที่ยว ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมและด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ด้านความปลอดภัย และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 นักท่องเที่ยว ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้านได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป ส่วนด้านสถานที่ท่องเที่ยวและด้านความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน

2.3 นักท่องเที่ยว ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านสถานที่ท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน ส่วนโดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.4 นักท่องเที่ยว ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านสถานที่ท่องเที่ยว และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ แตกต่างกัน ส่วนด้านการคมนาคม และด้านความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน

2.5 นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว แตกต่างกัน ส่วนโดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ด้านความปลอดภัย และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.6 นักท่องเที่ยว ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว และด้านการคมนาคม แตกต่างกัน ส่วนด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.7 นักท่องเที่ยว ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านสถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกัน ส่วนโดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ด้านความปลอดภัย และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ		เพศ	อายุ	สถานภาพสมรส	ระดับการศึกษา	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	อาชีพ	ที่อยู่อาศัย
ด้าน	F/t	-.757	2.638*	1.854	4.488*	2.545*	2.743*	1.041
วัตถุประสงค์	Sig.	.450	.034	158	.012	.039	.028	.398
ของการ	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ท่องเที่ยว								
ด้านสถานที่	F/t	-4.091*	1.105	3.108*	3.191*	.428	1.683	2.294*
ท่องเที่ยว	Sig.	.000	.354	.046	.042	.788	.153	.034
	ผลการทดสอบ	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
ด้านการ	F/t	-1.129	2.911*	.216	2.309	1.209	3.878*	1.443
คมนาคม	Sig.	.260	.021	.806	.101	.306	.004	.197
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ด้านความ	F/t	-1.515	1.374	3.663*	1.263	.810	2.114	1.453
ปลอดภัย	Sig.	.131	.242	.027	.284	.519	.078	.193
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง

ด้านการได้รับ	F/t	-1.161	3.098*	.017	3.118*	.196	1.685	1.123
ข้อมูลข่าวสาร	Sig.	.247	.016	.983	.045	.940	.153	.348
จากแหล่ง	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ต่างๆ								
โดยภาพรวม	F/t	-2.423*	3.104*	1.264	4.041*	.654	3.175*	1.587
	Sig.	.016	.016	.284	.018	.624	.014	.149
	ผลการทดสอบ	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถขยายความและอภิปรายให้เห็นความสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ต่างกับผลงานวิจัยของ สุชาดา นิมหิรัญวงศ์ วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศ ในระดับปานกลาง

2. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชีระวิทย์ พรายแย้ม วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ในการมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ สภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม ความเป็นมิตรของผู้คน วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่น โบราณสถาน และสถานที่ประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ และอากาศที่ปราศจากมลพิษ

3. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ ที่กล่าวว่า การคมนาคม ความปลอดภัย และสถานที่พักผ่อนนั้น เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ณ แหล่งท่องเที่ยว การที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้นั้น จะต้องประกอบด้วย เส้นทางเดินทาง ยานพาหนะ การควบคุมการเดินทาง และยานพาหนะในการเข้าออก ระยะเวลา ความถี่ในการให้บริการ อัตราและค่าบริการเก็บค่าผ่านทาง มีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีสถานที่พักผ่อนเพียงพอกับความต้องการของผู้ที่มาท่องเที่ยว ซึ่งถ้ามีสิ่งอำนวยความสะดวกได้ครบถ้วน ย่อมสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวได้

4. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านการคมนาคม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ ที่กล่าวว่า การคมนาคม ความปลอดภัย และสถานที่พักผ่อนนั้น เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ณ แหล่งท่องเที่ยว การที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้นั้น จะต้องประกอบด้วย

เส้นทางการเดินทาง ยานพาหนะ การควบคุมการเดินทาง และยานพาหนะในการเข้าออก ระยะเวลา ความถี่ในการให้บริการ อัตราและค่าบริการเก็บค่าผ่านทาง มีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีสถานที่พักผ่อนเพียงพอกับความต้องการของผู้ที่มาท่องเที่ยว ซึ่งถ้ามีสิ่งอำนวยความสะดวกได้ครบถ้วน ย่อมสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวได้

5. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กองวิชาการและแผนการ กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่กล่าวไว้ว่า ผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ บริการ ซึ่งลูกค้าจะเลือกซื้อเมื่อเกิดความพึงพอใจ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบริการ คือ ความปลอดภัย (Security) ในการตัดสินใจเลือกจุดหมายการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน เป็นประการสำคัญ มาตรการรักษาความปลอดภัย จึงต้องมีประสิทธิภาพและทั่วถึงแหล่งท่องเที่ยว

6. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ราณี อิลิชัยกุล ได้กล่าวถึงการจัดการบริการท่องเที่ยว ต้องมีการกำหนดประเภทและมาตรฐานของบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และควรตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกประเภท และทุกระดับ บริการด้านต่าง ๆ เช่น บริการข้อมูลข่าวสาร คือ การบริการให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวซึ่งแหล่งท่องเที่ยวควรมีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับบริการที่มีในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งทำหน้าที่ประสานงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมท่องเที่ยว และสอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารว่าในการทำให้นักท่องเที่ยวสนใจ และรับรู้ จำเป็นต้องมีสื่อติดต่อระหว่างผู้ผลิต และลูกค้าตลาดเป้าหมาย เพื่อแจ้งข่าวสารหรือจูงใจให้เกิดทัศนคติ และพฤติกรรมการซื้อ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้ตรงตามหลักเกณฑ์ของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มช่วงอายุ เช่น สถานที่ท่องเที่ยวแปลกใหม่ ทำลายความสามารถในการเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มช่วงอายุน้อย ๆ

2. ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชาย และจูงใจให้นักท่องเที่ยวเพศชายให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การส่งเสริมให้เพศชายมาท่องเที่ยวมากขึ้นอาจจะต้องมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นกิจกรรมกลางแจ้ง

3. รัฐบาลควรมีการประสานงานและความร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น ผู้ประกอบการท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือบริษัททัวร์ โรงแรม ผู้ประกอบการขนส่ง รถโดยสารประจำทาง รถไฟ เครื่องบิน จัดรายการพิเศษโดยมีราคาค่าบริการที่สมเหตุสมผล อันเป็นเหตุจูงใจในมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

4. ควรจัดระบบการจราจรให้มีความคล่องตัวในการแก้ปัญหาการติดโดยเฉพาะช่วงวันหยุด เนื่องจากจำนวนรถของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นจำนวนมาก ควรจัดสถานที่จอดรถให้พอเพียงรองรับนักท่องเที่ยว ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

5. ควรจัดบุคลากรที่มีหน้าที่ให้ข้อมูล แนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ให้กับผู้มาใช้บริการ ควรจัดทำป้ายบอกเส้นทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดระยอง เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปวางแผนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระยองต่อไป

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ในด้านที่เกี่ยวกับความพึงพอใจและความประทับใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวอุทยานวิทยาศาสตร์แห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดระยอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งกว่าการวิจัยเชิงปริมาณที่ถูกจำกัดด้วยคำถามตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อจะได้ทราบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวมีความประทับใจในประเด็นอื่น ๆ

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). การวิเคราะห์เชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

จังหวัดระยอง. (2565). ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระยอง. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://jigsawinnovation.com/project/rayongweb/department/detail/33>

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2542). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2544). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีระวิทย์ พรายแย้ม. (2545). การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างประเทศในการมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ราณี อิศัยกุล. (2545). เอกสารการสอนวิชากลยุทธ์การตลาดในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุชาติ นิมิธีรวงษ์. (2544). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวิมล ตีรภานนท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อิทธิรัตน์ จันทรแสงทอง. (2548). ปัจจัยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษา เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. ปรินญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Hirotsune, K. (2011). Tourism, Sustainable Tourism and Ecotourism in Developing Countries. Graduate School of International Development, Nagoya University, Paper for ANDA International Conference in Nagoya, 5 - 7 March 2011. Retrieved November 7, 2018, from https://www2.gsid.nagoya-u.ac.jp/blog/anda/files/2011/08/4-kimura_hirotsunee38080.pdf.
- Jacobs, L.C. (1991). Test Reliability. UI Bloomington Evaluation Services and Testing (Best). Indiana University: Blomington.
- Rangpan, V. (2020). Guideline for Sustainable Eco-System Development in the Manao Bay and Thanyong Mountain National Park Narathiwat Province southern Thailand. Thailand: Bangkok.
- Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.